

УДК 655.1

**БҮГҮНКҮ КҮНДӨГҮ ПОЛИГРАФИЯ ТАРМАГЫНЫН МААНИСИ
ЖАНА КӨЙГӨЙЛӨРҮ**

Кыргызбекова Нуризат Кыргызбековна, магистрант, И. Раззаков атындагы Кыргыз малекеттик техникалык университети, Кыргызстан, 720044, Бишкек ш., Ч.Айтматов пр. 66, e-mail: nurizat13k@gmail.com

Аннотация. Эгерде биз үйдө, жумушта, көчөдө, коомдук мекемелерде, транспортто жана башка жерлерде бизди курчап турган объектилерге көз чаптырып карасак, анда сөзсүз түрдө ар бир кадам сайын жолуккан ар кандай басмаканалардын укмуштуудай көлөмүн көрөбүз. Айланага көз чаптырсак, күтүлбөгөн жерден биз үчүн канчалык деңгээлде басып чыгаруу керек экендигин жана анын ордун эч нерсе менен алмаштырууга болбой тургандыгын байкайбыз. Ушул зарыл нерселердин бардыгынсыз биздин дүйнөнү элестетүү мүмкүн эмес. Басып чыгарылган материалдар бизди эң кичинекей кезден баштап, өмүр бою коштоп жүрөт.

Бүгүнкү күндө полиграфия дүйнө экономикасынын ири тармактарынын бири. Толук графикалык рыноктун кыйла бөлүгүн коммерциялык продукциялар ээлейт - китептер, гезиттер жана журналдар, тышкы жарнамалар, ошондой эле ар кандай максаттагы жарнамалык өнүмдөр - каталогдор, буклеттер, баракчалар, визиткалар, открыткалар, конверттер, таңгактар, плакаттар, этикеткалар, билеттер, календарлар жана башкалар. "Ыкчам басып чыгаруу", "корпоративдик иденттүүлүк" сыяктуу түшүнүктөр колдонууга бекем киришти.

Маркетингдин башка тармактары сыяктуу эле, полиграфиянын бир катар артыкчылыктары бар, алардын ичинен эң маанилүүсү төмөнкүлөр:

Максаттуу багыт. Жарнамада басылып чыккан продукцияны колдонуу максаттарга жетүүнү билдирет. Алардын аныктамасы ар бир компаниянын жеке милдети. Мисалы, баракчаларды, буклеттерди жайылтуу жаңы аудиторияны тартуу же кардарлар тобунун кызыгуусун сактоо үчүн жүргүзүлүшү мүмкүн.

Көрүү мүмкүнчүлүгү. Полиграфиялык өнүмдөрдүн жардамы менен сатып алуучуга белгилүү бир өнүмдүн же кызматтын артыкчылыктарын визуалдык түрдө көрсөтсө болот. Бул үчүн дизайнерлер кардардын көңүлүн буруу максатында ачык түстөрдү, көлөмдүү ураандарды колдонууга аракет кылышат. Ошондой эле маалыматты оңой жана так берүү маанилүү, анткени баракчадагы белгилердин саны чектелүү.

Комплекстүү мамиле. Басма өнүмдөрүн колдонгон маркетинг өнөктүгү, эгерде бул интеграцияланган ыкма болсо, натыйжалуу болот. Продукцияны / кызматты жайылтуу үчүн баракчаларды жана брошюраларды гана таркатуу жетишсиз. Тиешелүү белгилер менен канцелярдык товарларды, кружжаларды жана башка товарларды таркатуу менен бренддин таанылышын жана популярдуулугун камсыз кыла аласыз.

Натыйжалуу курал. Маркетингде басып чыгаруу - бул компаниянын статусун жогорулатуучу, анын популярдуулугун баса белгилеген эффективдүү курал. Жарнамалоо үчүн тематикалык форумдарга, көргөзмөлөргө басылып чыккан продукцияны жайгаштыруу сунушталат. Бүгүнкү күндө кутучалар абдан популярдуу болуп, ага бир эле стилде кооздолгон буюмдар (блокноттор, калемдер, стикерлер ж.б.) кирет.

Басып чыгаруунун бүгүнкү күндөгү ролу жана көйгөйлөрү жөнүндө бардык маалыматтар макалада кеңири баяндалат

Ачкыч сөздөр: полиграфия, басып чыгаруу, басмакана, басма технологиялар.

THE IMPORTANCE AND PROBLEMS OF THE PRINTING NETWORK TODAY

Kyrgyzbekova Nurizat Kyrgyzbekovna, master student, Kyrgyz State Technical University named after I. Razzakov, Kyrgyzstan, 720044, Bishkek, Aitmatov Ave. 66, e-mail: nurizat13k@gmail.com

Abstract. If we look at the objects that surround us at home, at work, on the street, in public institutions, on transport, and elsewhere, we will inevitably see an incredible amount of different printing presses that we meet every step of the way. When we look around, we suddenly realize how much we need to print and that nothing can replace it. It is impossible to imagine our world without all these necessary things. Printed materials accompany us from an early age and throughout our lives.

Today, printing is one of the largest sectors of the world economy. A significant part of the full graphics market is occupied by commercial products - books, newspapers and magazines, outdoor advertising, as well as advertising products for various purposes - catalogs, booklets, leaflets, business cards, postcards, envelopes, packaging, posters, labels, tickets, calendars and more. Concepts such as "instant printing" and "corporate identity" are firmly in use.

Like other areas of marketing, printing has a number of advantages, the most important of which are:

Target direction. The use of advertising products means the achievement of goals. Their definition is an individual responsibility of each company. For example, the distribution of leaflets and booklets can be done to attract a new audience or to keep the interest of a group of clients.

Ability to see. With the help of printing products you can visually show the buyer the benefits of a particular product or service. To do this, designers try to use bright colors and three-dimensional slogans in order to attract the attention of the client. It is also important to provide information easily and accurately, as the number of characters on the page is limited.

Integrated approach. A marketing campaign that uses printed products can be effective if it is an integrated approach. It is not enough to just distribute leaflets and brochures to promote your product / service. You can ensure the recognition and popularity of the brand by distributing stationery, mugs and other goods with appropriate labels.

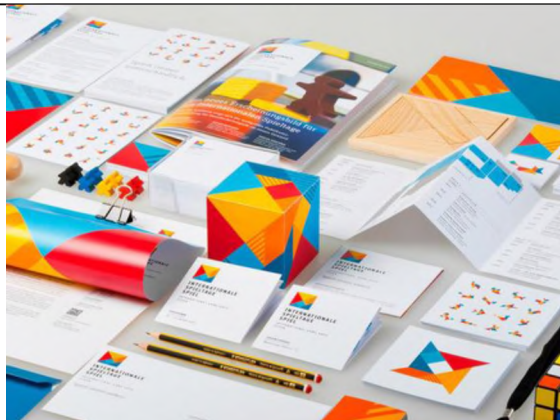
An effective tool. Printing in marketing is an effective tool that enhances the status of the company and emphasizes its popularity. It is recommended to place the published products in thematic forums and exhibitions for advertising. Boxes are very popular today and include items decorated in the same style (notebooks, pens, stickers, etc.).

All the information about the role and problems of publishing today is described in detail in the article

Keywords: polygraphy, printing house, printing, printing technology.

Киришүү. Басма полиграфия – бул басылып чыккан продукцияны: китептерди жана журналдарды, иш кагаздарын, гезиттерди жана өндүрүштүк-техникалык максаттар үчүн продукция өндүрүү менен алектенген өнөр жай тармагы (1-сүр.). Басмакананын өндүрүш тармагындагыдай эле, полиграфия тармагында белгилүү бир өнүмдүн сунушу ага болгон суроо-талаптын көлөмү менен аныкталат. Демек, басылып чыккан продукциянын көлөмү өзгөрүп, массалык тираждан басып чыгаруудан жеке басылып чыккан продукцияны чыгарууга багыт алууда.

Бүгүнкү күндө полиграфиялык кызмат көрсөтүү тармагы кеңири өнүккөн. Акыркы 10 жылдын ичинде ал басманын жаңы түрлөрүн жана ыкмаларын өркүндөттү. Бүгүнкү полиграфия Советтер Союзу учурунда жаңыдан түптөлгөндөн кыйла айырмаланат. Ал жаңы технологиялык тартипке өттү, демек, ал заманбап, инновациялык жана натыйжада кымбат болуп калды.

а)

б)

1-сүр. Басылып чыккан продукция

Полиграфия индустриясынын бүгүнкү күндөгү мааниси. Жаңы технологиялар ишканалардын иштөө ыкмасын толугу менен өзгөрттү, жумуштун натыйжалуу аткарылышы үчүн бардык нерсени бир баскычтын жардамы менен кылып койсок болот. Санарип куралдары өркүндөп жана өскөн сайын, биздин аларга болгон көз карандылыгыбыз жана берилгендигибиз арта берет. Жумушту бүтүрүүнүн салттуу ыкмаларын ойлоп табууга азгырылганыбыз менен, бизнестин канчалык денгээлде илгерилешине басма сөз каражаттары чоң роль ойнойт.

Маркетинг дүйнөсүндө басма сөз каражаттары укмуштуудай күчкө ээ, ал эми чакан жана көз карандысыз ишкерлер муну көз жаздымда калтырбашы керек. Маалымат баракчаларын басып чыгаруу жана жайгаштыруу - бул ар кандай учурдагы сунуштар жөнүндө адамдарга айтып берүү. Миллиондогон адамдар көмүп салган электрондук почтага караганда, басма сөз каражаттары көп окулат жана талашсыз.

Чакан ишканалар басып чыгаруудан гана пайда таба алышпастан, ар кандай компанияга жаңы керектөөчүнү табууга толук жардам бере алат. Басма сөз каражаттары ар дайым абдан натыйжалуу болгон, бирок санариптик жарнамага жол берип жатышат. Айрым кардарлар интернетти башкалардай эле көп колдонбогондо дагы, экөөнүн айкалышы бүт аудиторияга жетүүнүн мыкты жолу болуп саналат. Аудитория менен иштешүү үчүн басма маркетинг өнөктүктөрүн ийгиликтүү колдонгон көптөгөн белгилүү бренддер бар. Бул компаниялар маалымат каражаттарынын эки түрүнүн тең маанилүүлүгүн түшүнүшөт жана кардарлар базасынын бир дагы бурчу артта калбашы үчүн экөөнү тең пайдаланышат.

ММКнын бир түрүнөн алыс болуу менен, потенциалдуу кардарлардан айрылып калуу мүмкүн. Эгерде санарипке өтүүгө даяр болуп турганда, кардарлардын көпчүлүгү салттуу ыкмаларды колдонушу мүмкүн. Кагыз документтерден качуу келечекте кыйынга турушу мүмкүн, мисалы, сиз бирөөгө кызмат көрсөтүү үчүн акча төлөп беришиңиз керек болсо жана аны архивге физикалык түрдө жөнөтүшүңүз керек болсо. Санариптик өнөктүккө салыштырмалуу басып чыгаруу анчалык деле мааниге ээ эместей сезилиши мүмкүн, бирок Small Biz Trends компаниясынын изилдөөсү көрсөткөндөй, 85% керектөөчүлөр басма материалдары, анын ичинде визиткалары, белгилери жана баракчалары бар компанияны тандашат.

Жолугушууга же презентацияга даярдыксыз келгенден жаман нерсе жок. Компьютериңиз менен эскертүүлөр карталарын жасап, аларды басып чыгаруу аппаратты ар дайым тиктеп отургандан алда канча профессионалдуу көрүнөт. Бул санариптик медианы басма менен айкалыштыруунун мыкты жолу, ар кандай презентацияда туура көрүнүүгө жардам берет. Кайра-кайра колдонуу үчүн басылган карталарды ламинаттап койсо дагы болот, мисалы бул рецепттерди түзүү же оңдоо сыяктуу жана башка максаттарга ылайыкташтырат.

Басып чыгаруу илгеркидей кымбат эмес, эгер сиз шайманыңыздагы картридждерди алмаштыруу үчүн фирмалык картридждерди сатып алуу зарылдыгын сезсениз дагы, аларды

интернеттен акылга сыярлык баада тапса болот. Canon картриджи же HP модели болобу, айланып соода кылуу – бюджетке туура келген келишимди табуунун эң жакшы жолу.

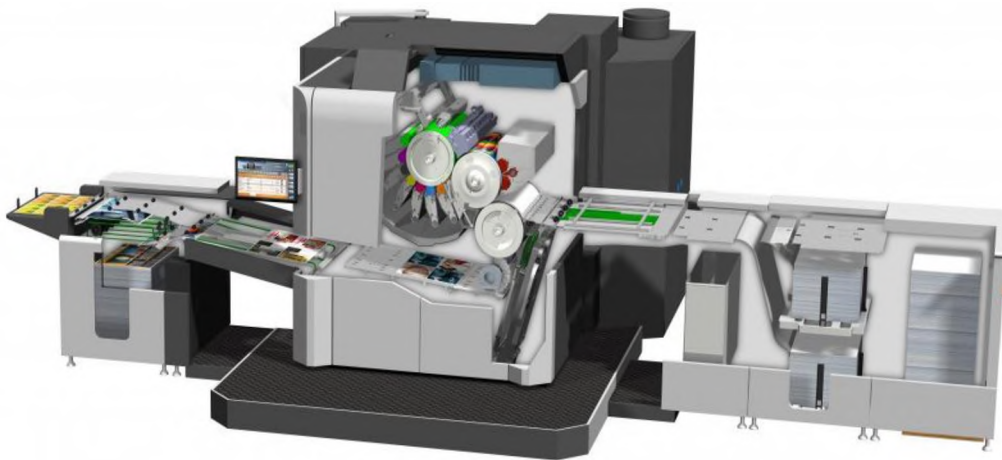
Smithers тарабынан жүргүзүлгөн "2024-жылга чейин дүйнө жүзү боюнча басмакананын" изилдөөсүнө ылайык, 2019-жылы соода жана таңгак басмаканасы 826 миллиард доллардан ашкан. Бул кагаз жана башка полиграфиялык материалдарды, сыяларды, полиграфиялык материалдарды жана полиграфиялык жабдууларды сатууга чоң таасирин тийгизет.

Дүйнөлүк басмакана акчалай туюнтууда, 2014-жылга салыштырмалуу 2019-жылга карата 4,9% га өстү, бирок Смитерстин божомолуна ылайык, ал 2024-жылга чейин 50 триллиондон 49,4 триллион А4 форматындагы басмаканага чейин төмөндөйт. Жакынкы 5 жылда, актуалдуулугу жана баалуулугу жогору продукцияны чыгарууга өткөндүктөн, басылып чыккан таңгактоо базарынын жылдык өсүш темпи 1,3% га чейин төмөндөйт деп күтүлүүдө.

Аймактар боюнча тенденциялар. Коммерциялык жана китеп-журнал басып чыгаруу базары, айрыкча Түндүк Американын, Батыш Европанын, Австралиянын жана кээ бир Азия өлкөлөрүнүн, айрыкча Япониянын өнүккөн базарларында кыскарат. Таңгактоо жана этикеткалоо базары көлөмү боюнча да, наркы боюнча да глобалдык деңгээлде өсөт. Дүйнөдө көптөгөн оң натыйжаларга карабастан (басылып чыккан таңгакты кошо алганда), Европа жана Түндүк Америкада басмакана сыя менен кагаздын баасы көтөрүлүп жаткандыктан, басмаканалардын иштебей жаткандыгын жана суроо-талаптын төмөндөп жаткандыгын билдирүүдө. Макроденгээлде жеңүүчү жана утулгандар бар. Бул ар кандай типтеги жана ар кайсы региондордогу жыл сайынкы өсүш арымын салыштырганда ачык байкалат.

Өнөр жайын кайра куруу. Дүйнөдө миллиондогон коммерциялык компаниялар кардарларынын өзгөрүлүп жаткан талаптарына көнүп, жаңы мүмкүнчүлүктөрдү жана жолдорду издөөгө мажбур болуп жаткандыктан, тармактагы оор өзгөрүүлөр болду. Интернетте басып чыгаруу тармагында өсүш болуп, барган сайын таңгактоо жана этикеткалар менен басып чыгаруу көбөйдү. Бул басмаканаларга кардарларга сунуш кылган өнүмдөрдүн жана кызматтардын түрлөрүн кеңейтүүгө жардам берди. Көптөгөн басмаканалар иштөө убактысын кыскартуу үчүн биримдиктерди түзүп жатышат.

Өнүгүп келе жаткан басма технологиялар. Санарип жана аналогдук басып чыгаруу жабдуулары өнүгүүнү улантууда (2-сүр.). Санариптештирүү прессадан кийинки жабдыктарга дагы таасирин тийгизди. Автоматизация орнотуу убактысын жана ысырапкорчулукту тезирээк орнотуу менен минималдаштырат, бул басып чыгаруу убактысын тездетет жана принтерлердин ийкемдүүлүгүн жогорулатат.

а)

б)

2-сур. Санариптик басма машиналары

Корутунду

Жумуш агымына негизделген санариптик басып чыгаруу, камсыздоо чынжырларын, башкарууну жана алдын-ала басып чыгарууну жөнөкөйлөтөт жана контролдоо жол-жоболорун өркүндөтүп, бош туруп калууларды кыскартат.

Жаңы жабдуулар жана жакшыртылган иш процесстери санариптештирүүнү тездетүүгө жардам берет. Жабдыктар жана чыгымдалуучу өндүрүүчүлөр санариптик басып чыгарууну өркүндөтүүгө миллиарддаган инвестицияларды жумшап жатышат, айрыкча жаңы технологиялар пайда болгон сайын.

Колдонулган адабияттар

1. Батова Т.Н., Владимирова А.С. АНАЛИЗ СТРУКТУРЫ РЫНКА ПОЛИГРАФИЧЕСКИХ УСЛУГ // Международный студенческий научный вестник. – 2019. – № 3.;
  2. Хиндерлитер, Хол Настольные издательские системы. Компаньон дизайнера; М.: Центр Американских Полиграфических Технологий, 2009. - 213 с.
  3. Стефанов, Стефан Полиграфия для рекламистов и не только. Руководство к действию; М.: Гелла-принт, 2011. - 352 с.
  4. Коршунов, О.П. Библиография: теория, методология, методика; М.: Книга, 2008. - 287 с.
  5. Ингрэм, Самуэль Т. Основы трафаретной печати; М.: Центр Американских Полиграфических Технологий, 2011. - 180 с
  6. Зельдович, Б.З. Менеджмент в полиграфии; МГАП Мир книги, 2012. - 240 с.
  7. Why Printing is still Important in our Digital World [Электронный ресурс]- The European Business Review / Режим доступа: <https://www.europeanbusinessreview.com/why-printing-is-still-iimportant-in-our-digital-eorld/>
  8. Исследование SMITHERS: «Будущее мировой полиграфии до 2024 г.» [Электронный ресурс]- Союз предприятий печатной индустрии (ГИПП) / Режим доступа: <https://gipp.ru/overview/issledovaniya-statistikas/issledovanie-smithers-budushchee-mirovov-poligrafii-do-2024-g-/>
  9. Интерфакс-Украина. Информационное агенство [Электронный ресурс] / Режим доступа: <https://interfax.com.ua/news/press-release/632994.html>
- [Электронный ресурс] / Режим доступа:
http://poottisku.ru/index5e1a.html?option=com_content&task=view&id=30&Itemid=46